Jezus' tere zorg voor Zijn wijngaard

Psalm 17: 4
Psalm 119: 57
Psalm 80: 6, 7, 8, 9
Psalm 121: 2
Psalm 103: 7

Lezen: Jesaja 27: 6 en Hooglied 2: 14-17
Tekst: Hooglied 2:15

Geliefde gemeente, we hebben al een aantal keren gehoord vanuit Hooglied 2 dat koning Salomo op weg was gegaan voordat de wintertijd aanbrak. Gedurende de wintertijd is hij weggebleven uit zijn paleis in de stad Jeruzalem. Maar toen de wintertijd voorbij was, kwam hij terug. Het was hoog tijd voor Sulamith, want zij kwijnde weg van liefdesverdriet. Hoe groot was aanvankelijk haar blijdschap toen ze bemerkte dat hij teruggekomen was! *Springende op de bergen, huppelende op de heuvelen*. Maar aanvankelijk was zij aarzelend, ook al stond hij daar voor het open venster en klonken zijn vriendelijke, liefdevolle woorden: *Sta op, Mijn vriendin, Mijn schone, en kom; want de wintertijd is voorbij, de bloemen worden gezien in het land, de zangtijd genaakt, ja, de wijnstokken geven reuk met haar jonge druifjes*.

Maar ach, die wintertijd heeft Sulamith blijkbaar zo geknakt, zo bedroefd en ontsteld gemaakt, dat ze aarzelde om direct gehoor te geven aan de roepstem van haar Bruidegom. Ze bleef in haar vertrek zitten, als een bange duif. Ze kon geen woorden meer uitbrengen en durfde zich eigenlijk niet te tonen aan haar Bruidegom. Salomo zag het wel, hij bemerkte het. Toen begon hij nog indringender tot haar te spreken. Met nog meer drang en liefde sprak hij de woorden die we vorige week hebben overdacht: *Mijn duive, die in de kloven der steenrots, in het verborgene van een steile plaats is; toon Mij uw gedaante, doe Mij uw stem horen; want uw stem is zoet, en uw gedaante is liefelijk*.

Toen kon ze niet meer blijven zitten. Toen is ze opgestaan en heeft ze zich, laat ik het heel eenvoudig zeggen, in de armen van Salomo laten vallen. Volgende week hopen we dit nog nader te overdenken. Toen klonken die woorden over en weer in vers 16: *Mijn Liefste is mijne, en ik ben de Zijne*. Is dat niet herkenbaar in het leven van hen die God vrezen? Wat is het goed als Hij opnieuw weer komt, als opnieuw Zijn gemeenschap door het geloof ervaren wordt en de liefde over en weer gesmaakt wordt!

Ja, als dat zo is, heb je toch niet direct weer in de gaten dat er juist dan gevaren kunnen loeren die die gemeenschap en nabijheid zomaar weer kunnen verstoren. We hebben het al eerder gehoord in Hooglied 2, maar in onze tekst blijkt dat opnieuw aan de orde te komen. Als er één is die daar steeds weer alert op is, dan is het de Bruidegom zelf, dan is het Christus. Daarom spreekt Hij ook waarschuwende woorden, als blijk van Zijn trouwe, tere zorg voor Zijn Kerk, die in onze tekst wordt voorgesteld als een wijngaard. Want daar waar de Heere werkt, daar zijn ook vosjes. Daar willen we vanmorgen bij stilstaan.

De tekst voor de prediking vindt u in Hooglied 2, vers 15. Daar horen wij het Woord des Heeren als volgt: *Vangt gijlieden ons de vossen, de kleine vossen, die de wijngaarden verderven; want onze wijngaarden hebben jonge druifjes*.

Wij schrijven boven onze tekst: **Jezus' tere zorg voor Zijn wijngaard.** Dat blijkt uit twee dingen in onze tekst. We draaien de tekst even om: eerst overdenken we het tweede gedeelte en daarna het eerste gedeelte. Ten eerste staan we stil bij **Zijn rijke genade**, want het tweede deel van onze tekst zegt: *onze wijngaarden hebben jonge druifjes*. De tweede gedachte vanmorgen is **Zijn dringend bevel**, en dan gaan we naar het eerste deel van onze tekst: *Vangt gijlieden ons de vossen, de kleine vossen, die de wijngaarden verderven*. Het gaat vanmorgen dus over Jezus' tere zorg voor Zijn wijngaard, en dat blijkt ten eerste uit Zijn genade en ten tweede uit Zijn dringend bevel.

1. Zijn rijke genade

U weet inmiddels wel, gemeente, dat in Hooglied Salomo en Sulamith samen een liefdeslied zingen. De ene keer is Salomo aan het woord, de andere keer Sulamith. In Hooglied 2 is de bruid aan het woord vanaf vers 3. Zij mag getuigen van wat Salomo voor haar gedaan heeft en wat Hij tot haar gesproken heeft. Dus al is Sulamith aan het woord, zij spreekt evenwel de woorden van Salomo. Dat geldt ook voor de woorden van onze tekst en voor de woorden die wij vorige week hebben overdacht vanuit vers 14. Al is letterlijk de bruid aan het woord, zij spreekt wel de woorden van de Bruidegom die Hij eerder tot haar gesproken heeft.

Waar gaat het over in vers 15? Het gaat over de wijngaarden die jonge druifjes hebben. Wat bedoelt Christus nu met de wijngaarden? Dat maakt Hij in Zijn Woord Zelf wel duidelijk. Op verschillende plaatsen wordt in de Bijbel van wijngaarden gesproken, met allerlei afgeleide woorden zoals wijnstok, ranken en druiven. Het is een heel bekend beeld dat we doorgaans in de Schrift steeds weer tegenkomen. Een van de meest bekende Schriftplaatsen waar gesproken wordt over de wijngaard of de wijnstok is Psalm 80, waar we ook een aantal verzen uit gezongen hebben. Juist als we die Psalm lezen, komen we erachter wat er met die wijngaarden wordt bedoeld. Als in Psalm 80 gezongen wordt over een wijnstok – en daar mag je ook wijngaard voor lezen – die God uit Egypte overgebracht heeft, wordt daar heel duidelijk het volk Israël mee bedoeld in het Oude Testament, het verbondsvolk van God.

In de volheid van de tijd zijn de grenzen van het verbond dat God met Zijn volk sloot als het ware verwijd. Ook heidenen hebben een plaats gekregen binnen de kring van het verbondsvolk van God. Daarom mogen wij zeggen dat de wijngaarden zien op de Kerk uit Jood en heiden. De wijngaarden, dat is inderdaad de Kerk des Heeren, en die heeft Christus Zelf geplant, die heeft Hij Zelf gebouwd. Dat blijkt bijvoorbeeld uit een lied dat wij vinden in Jesaja 5. Wat lees ik daar? *Nu zal ik Mijn Beminde een lied Mijns Liefsten zingen van Zijn wijngaard. Mijn Beminde heeft een wijngaard op een vette heuvel; en Hij heeft dien omtuind, en van stenen gezuiverd, en Hij heeft hem beplant met edele wijnstokken, en heeft in deszelfs midden een toren gebouwd*.

In dit lied, dat u vindt in Jesaja 5, horen wij hoe Christus Zijn wijngaard geplant heeft. Maar als wij verder bladeren in de profetieën van Jesaja, en dat hebben we ook samen gelezen, dan vinden wij iets over de trouwe zorg van de Heere over Zijn wijngaard. We hebben het gelezen in Jesaja 27: *Te dien dage zal er een wijngaard van rode wijn zijn; zingt van denzelven bij beurten! Ik, de HEERE, behoed dien; alle ogenblik zal Ik hem bevochtigen, opdat de vijand hem niet bezoeke; Ik zal hem bewaren nacht en dag*.

Dus gemeente, ik hoop dat het voor u en jou duidelijk is: de wijngaarden waar onze tekst van spreekt, dat is de Kerk die de Heere geplant heeft in deze wereld. Maar is u ook iets opgevallen? Het woordje 'wijngaard' staat niet in enkelvoud, maar in meervoud: wijngaarden. Daarmee mogen wij alle gemeenten onder scharen in deze wereld, van alle tijden, van alle plaatsen waar Gods Woord zuiver wordt gepredikt, waar de sacramenten zuiver worden bediend en waar ook de

kerkelijke tucht op een Bijbelse wijze wordt gehandhaafd. En die wijngaarden zijn er ook vandaag nog.

Er is nog iets wat mij opvalt in onze tekst. Misschien hebt u daar al over nagedacht toen u zich voorbereidde op deze kerkdienst. Bij het woordje 'wijngaarden' is het woordje 'onze' gevoegd. Dus die wijngaarden van Christus zijn blijkbaar ook de wijngaarden van Zijn bruid. In dat woordje 'onze' zit iets gemeenschappelijks: het is van Christus én van de Kerk. Ja, dat kan ook niet anders, want juist in die wijngaarden hier op aarde is het volk van God vergaderd. Dat zijn de plaatsen waar kinderen Gods te vinden zijn. Niet allemaal, maar daar zijn ze wel te vinden.

De Kerk die de Heere als instituut op de aarde geplant heeft, wist u wel dat die er in de eerste plaats is voor Gods kinderen? Dat vind ik zelf in de Schrift. Ik neem u even mee naar de brief van Paulus aan de gemeente van Korinthe. In een van de hoofdstukken van de eerste Korinthebrief lezen we een onuitsprekelijke grote rijkdom. Het zijn maar een paar woordjes. Daar spreekt Christus tot Zijn Kerk: *Alles is uwe*. Dat betekent heel eenvoudig, jongens en meisjes: alles wat van Mij is, is voor Mijn kinderen. Als Paulus dat door de leiding van de Heilige Geest mag zeggen tegen de gemeente van Korinthe, gaat hij vervolgens uitleggen wat hij met dat woordje 'alles' bedoelt. Wat noemt Paulus dan als eerste? Wat is nou als eerste het bezit van de Kerk des Heeren geworden? Dan noemt hij drie namen van dienaren van Christus die de Kerk toen vertegenwoordigen: Paulus, Apollos en Cefas. Die personen vertegenwoordigen de Kerk en horen ook bij dat 'alles': *alles is uwe*.

Dus de Kerk met een hoofdletter, de wijngaarden die de Heere in deze wereld geplant heeft, komen ook de bruid van Christus toe. Want waar Gods kinderen zijn, daar is de Kerk met een hoofdletter. Dat is de plaats waar, geestelijk verstaan, in de diep geestelijke betekenis van Gods Woord, broeders en zusters in Christus samenkomen, samen wonen, waar iets gekend wordt van de liefdesgemeenschap met de Koning van de Kerk, en dat is Christus, en waar ook iets ervarend wordt van de gemeenschap der heiligen.

Maar waarom heeft de Heere nu deze wijngaarden op aarde? Wat is Zijn doel dat Hij overal in deze wereld, ook hier op deze plek in Rotterdam-Kralingen, een wijngaard heeft geplant? Waarom? Voor de vrucht. Daar is het de grote Landman om te doen. En dat is in het gewone leven toch ook zo? Moet je eens voorstellen, jongens en meisjes, misschien zijn er wel in ons midden die in een land geweest zijn afgelopen tijd waar ze op de hellingen van de bergen wijngaarden hebben geplant. Waarom doet een wijngaardenier dat nou? Doet hij dat voor het hout van de wijnstok? Nou, bepaald niet, want als er één boom is waar werkelijk geen nut te vinden is in het hout, dan is het de wijnstok wel. We komen dit Woord van God al tegen in Ezechiël 15, waar staat dat het hout van een wijnstok eigenlijk maar voor één doel geschikt zou zijn: om een vuur te maken, om het hout te verbranden, meer niet. Dus je gaat natuurlijk geen wijngaard aanleggen voor het hout van een wijnstok. Nee, de wijngaardenier doet dat voor de vrucht, voor de druiven. Ja, en dan gaat het wel om goede vrucht en niet om stinkende vruchten.

Want ja, dat komen we ook tegen. Ik citeerde zojuist dat lied uit Jesaja 5. U moet het maar eens nalezen. Je schrikt ervan als je ziet wat de Heere gedaan heeft en wat het resultaat in de wijngaard is: stinkende vruchten. Wat zijn dat eigenlijk? Dat woord zegt natuurlijk niets aangenaams. Dus die vruchten zijn niet geschikt om te eten. Stinkende vruchten, dat betekent dat de mens zichzelf probeert op te knappen voor God. Stinkende vruchten betekent dat de mens vol zit met eigen gerechtigheden, waarmee hij heimelijk denkt dat hij voor God kan bestaan.

Lieve gemeente, zijn zulke vruchten ook nog bij u en jou te vinden? We kunnen denken dat we heel wat zijn met onze degelijke godsdienst. Maar buiten Christus ben je een stinkende vrucht, meer

niet. Maak het niet mooier: een stinkende vrucht. Je stinkt voor God vanwege je vruchten, vanwege je zonden, vanwege je eigen gerechtigheden. Dat laat de grote Wijngaardenier vanmorgen ons weten. Gemeente, ik wil even het karakter van de prediking onderstrepen: Christus is op bezoek vanmorgen. Hij gaat de rijen door hier, Hij staat bij je stil, Hij kijkt in de wijngaard van je hart. Hij roept ons op om onszelf te onderzoeken voor Gods Aangezicht: wat is er in ons te vinden? Hoe zijn wij hier nu in deze wijngaard?

O, als er nou alleen nog maar stinkende vruchten zijn, vruchten die niet voortkomen uit de ware Wijnstok Christus, wat dan? Dan lig je nog steeds verloren. Dan ben je ten diepste niet meer dan een stukje hout van de wijnstok dat alleen nog maar geschikt is voor het vuur. Daarom kom ik met de klem van de wedergeboorte weer tot je ziel: je moet wederom geboren worden. Je moet als het ware als een rankje worden afgesneden van Adam, want daarin heb je alleen maar stinkende vruchten, en ingeënt worden in de Wijnstok Christus. Alleen dan, alleen zo kun je vruchten voortbrengen. Alleen zo zijn er jonge druifjes.

Weet u, als dat nou niet gebeurt, wat dan? Dan kom ik toch weer even terug bij dat lied uit Jesaja 5. Luister eens wat de Heere zegt: *Nu dan, Ik zal ulieden bekendmaken, wat Ik met Mijn wijngaard zal doen*. Die wijngaard waar stinkende vruchten in te vinden zijn: *Ik zal zijn tuin wegnemen*. O, onbekeerde zondaar in ons midden, vruchteloze wijnstok, waar zit je vanmorgen? Ik zoek je op, zegt Christus, in de wijngaard van Kralingen. Ik laat je dit ernstige Woord aanzeggen, maar dat niet alleen. Ik roep je ook op om te vluchten tot Mij, want Ik weet de raad met je verschrikkelijke toestand.

Daarom, onbekeerde zondaar, vlucht toch tot de Heere en zeg: *Maak mij levend door Uw Woord en door Uw Geest, dat ik een rankje mag zijn dat ingeënt mag worden in de ware Wijnstok Christus*. Weet u, met dat heerlijke werk is de Heere nog steeds bezig. Ook vandaag, is dat niet hoopgevend? Waar onze tekst van spreekt, dat wil de Heere ook vandaag nog werken in Zijn wijngaarden, namelijk dat er jonge druifjes komen. Dat zijn geen stinkende vruchten, maar dat zijn geurende vruchten. Want in onze tekst wordt hetzelfde woord gebruikt als in vers 13: *De wijnstokken geven reuk met haar jonge druifjes*.

Dat wijst op het prille begin van de vruchten. De bloesems waaruit de druifjes zullen ontstaan, zijn hier en daar nog zichtbaar aan de wijnstokken. Ze geven zelfs nog geur, maar de bestuiving en de bevruchting hebben al plaatsgevonden. Als de omstandigheden gunstig zijn, zal er zeker een ontwikkeling plaatsvinden tot vrucht. Dat heeft de grote Schepper van alle dingen in het rijk van de natuur gelegd. Wat kun je veel uit de natuur leren!

Mag ik even een klein lesje biologie geven? Wat gebeurt er nou, en ik hou even vast aan die wijnstok, als die in bloei staat? Jongens en meisjes, dan komen die insecten op die bloemetjes af. Ze kruipen in die bloemetjes om die heerlijke nectar op te zuigen. Zonder dat die insecten het beseffen, zonder dat ze het weten, blijft er aan hun pootjes en aan hun lijfje stuifmeel kleven van de meeldraden. Dan gaan ze naar het volgende bloemetje en kruipen ze weer in dat bloemetje. Zonder dat ze het in de gaten hebben, raken ze met hun vleugeltjes, pootjes of lijfje de stamper die rijp is. Dan komen de stuifmeelkorreltjes naar binnen en zakken naar beneden om daaronder in het zaadbeginsel de bevruchting te laten plaatsvinden als het begin van de vrucht. Wat een Schepper, hè? Wat een grote Schepper hebben we toch, Die zo groot is in dat kleine!

Maar niet alleen als het gaat om het natuurlijke, ook om het geestelijke daarin te zien: een stuifmeelkorreltje van de ene plaats naar de andere plaats, zodat het vrucht gaat geven. Dan hoor ik op de achtergrond de Heere Jezus spreken. Hij zegt tegen Zijn discipelen over dat heerlijke werk van de Heilige Geest: *Hij zal het uit het Mijne nemen en u verkondigen*. Ik bedoel het heel

eerbiedig: dan is de Heere Jezus een meeldraad. Dan is zo'n bij de Heilige Geest, die gaat het uit de meeldraad nemen om het in die stamper, een zondaar, te brengen, zodat daar het vruchtje in beginsel gaat ontstaan. Zo komt het leven in een dode zondaar. Zo komen de vruchten van het geestelijke leven openbaar.

Dat zijn nou die jonge druifjes waar onze tekst van spreekt. Het zijn de kenmerken van het genadeleven. Ze symboliseren de genadegaven die de Heere aan Zijn Kerk schenkt. Mag ik dan vanmorgen een paar van die jonge druifjes noemen? Dan krijg je honger, honger naar het Woord. Dat wordt je geestelijk voedsel. Als nieuwgeboren kinderkens word je zeer begeerlijk naar de redelijke, onvervalste melk. Ja, dat Woord zal dan wat doen in je leven. Door dat Woord ga je God kennen, ga je iets van God ervaren. Het eerste wat je gaat ervaren, is liefde. Zo krijg je door dat Woord, waar je honger naar krijgt, kennis van God. Dan heb je nog zo'n een jong druifje: kennis krijgen van God, ervaringskennis, bevindelijke kennis wie God is.

Maar dan het pijnlijke, en dat is ook een jong druifje: tegen die God heb je zo gezondigd. Die God Die alleen maar goed doet, daar heb je zo tegen gezondigd. Maar juist omdat je iets van die liefde van God ervaart, wil je ook niet meer zondigen. Je gaat het echt haten, je gaat erbij vandaan vluchten, je wil het niet meer. Dat is ook een jong druifje. Want de droefheid naar God werkt een onberouwelijke bekering tot zaligheid. Weet je wat er in je hart geboren wordt? Een verlangen, en dat is oprecht, een verlangen om tot eer van Hem te leven. Je komt er wel achter dat het niet lukt, maar de begeerte ligt er. Dat is een jong druifje.

En het levenslied wat in je hart wordt gelegd, als het ware wordt gegrift, en dat bij tijden uit je hart naar boven mag komen, is ook zo'n jong druifje. Zing je het mee van binnen: *Ja, mijn ziel dorst naar den HEERE; God des levens, ach, wanneer zal ik naderen voor Uw ogen, in Uw huis Uw Naam verhogen?* En je probeert het ook, je doet het ook, naderen tot de Heere. Maar ook dan die pijnlijke ontdekking: tussen God en mijn ziel liggen die zonden. Je krijgt die zonden niet weg, voor je gevoel wordt het juist meer.

Weet je welk jong druifje de Heere dan laat groeien in je hart? Dat heerlijke jonge druifje waardoor je ontdekt: er is een Zaligmaker. Waar ik het niet meer kan, waar ik het niet meer voor elkaar kan krijgen, daar hoef ik het ook niet meer te doen, want mijn zaligheid en reinigmaking ligt buiten mezelf en niet meer in mij. O, wat een heerlijke jonge druif is dat: de ontdekking van die ene Naam die onder de hemel gegeven is tot zaligheid. Ja, dat gaat gepaard met andere jonge druiven in je hart: de jonge druif van vreugde, de jonge druif van hoop en verwachting. Nu kan ik nog zalig worden, niet meer door iets van mezelf, maar door Hem, Wiens Naam is Jezus. Want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden.

Dan ontstaat er direct weer een druifje bij, het wordt gewoon een druiventros van binnen. Wat is dan de druif die daarbij ontstaat? Als je horen mag van die Zaligmaker, dan komt die honger en dorst naar Jezus. Dan gaat er iets van binnen leven: *Zalig zijn die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid*. Want zelf heb je het niet, en aan Gods gerechtigheid kun je niet voldoen, maar waar een mens niet aan kan voldoen, dat kan Hij volkomen. Ja, je gaat werkelijk je zaligheid buiten jezelf zoeken. Dat is ook een jonge druif.

Er komt ook een biddend leven, en van allen die wederom geboren worden, getuigt de Heere in de hemel. Want van Saulus van Tarsen zei Hij: *Zie, hij bidt.* Dan kom ik met een persoonlijke vraag, bij jouw hart, bij uw hart. Mag je nou door genade iets van deze jonge druifjes ontdekken in je leven? Waar je dat nou mag ontdekken, is dat een wonder. Maar weet je wat je dan nodig hebt? Dat die jonge druifjes gaan rijpen. Die jonge druifjes hebben versterking nodig, en dat doet de Heere door Zijn Woord. Daarom blijft de prediking van het Woord zo onmisbaar.

Degene die echt jonge druifjes hebben, komen niet alleen op zondag onder het Woord, maar die zie je ook door de week. Die krijgen een betrekking op de sacramenten, omdat ze gaan verstaan dat de Heere in Zijn goedheid de sacramenten gegeven heeft om dat beginnende geloofsleven juist te versterken, maar ook om na ontvangen genade het ingezonken geloofsleven weer te versterken. En dat is nodig, dat blijft nodig. Want waar die jonge druifjes openbaar komen in de wijngaarden van Christus, waar de jonge druifjes van het geestelijke leven aanwezig zijn, daar loeren gevaren. Die gevaren worden vanmorgen in onze tekst samengevat onder het beeld van vossen, kleine vossen die de wijngaard bederven.

2. Zijn dringend bevel

We gaan naar onze tweede gedachte: Jezus' dringend bevel tot Zijn wijngaard. Ja, gemeente, in Palestina kwamen veel vossen voor. Denk bijvoorbeeld aan de bekende geschiedenis – en de komende tijd zullen we er met de Bijbellezing nog wel een keer op terugkomen – uit het leven van Simson. Toen hij hoorde dat zijn vrouw er met een ander vandoor was, heeft hij driehonderd vossen gevangen, de staarten aan elkaar gebonden, een fakkel ertussen gestoken, en zo jaagden ze in de wijngaarden en op de korenvelden, waarbij alles in brand vloog.

Onder die vossen die in Palestina te vinden waren, waren er twee soorten: de grote en de kleine. Het gaat hier in onze tekst om de kleine soort, de Palestijnse vos, zoals die genoemd wordt. Ze kwam veel voor in het zuiden en in het midden van Palestina, en dat waren juist ook de plekken in dat land waar de grote wijngaarden lagen. Die vossen, die kleine Palestijnse vossen, waren bepaald niet kieskeurig in het voedsel dat ze aten. O ja, ze aten kleine diertjes zoals jonge vogeltjes, muizen of insecten, maar ze lustten ook gerust wat planten en vruchten, waaronder de druiven. Daarom waren die vossen, die kleine vossen, een gevaar voor de wijngaarden. O, als zij binnenslopen op een of andere manier, dan deden ze zich te goed aan de jonge druifjes.

Maar er was nog een gevaar. Jongens en meisjes, die vossen maakten holen. We weten dat de Heere Jezus daar een keer op gewezen heeft. Hij zei: *De vossen hebben holen*. Dan kun je je voorstellen, als die kleine vosjes de wijngaard binnenkwamen en ze begonnen daar die holen te graven onder de grond, dat dat schade gaf aan de wortels van de wijnstokken. Als dat schade gaf, dan gaven de wijnstokken geen vrucht meer voor de wijngaardenier.

Kijk eens, als die kleine vossen zoveel schade konden aanbrengen in de wijngaarden daar in Palestina, zo zijn er ook vossen die gevaarlijk zijn voor de geestelijke wijngaarden. Daar waarschuwt de Bruidegom Zijn kerk voor. Niet om ze bang te maken, maar om de realiteit onder ogen te zien. Ja, die vossen zijn er, kleine vossen, die je dus niet één-twee-drie ziet. Die zo onopvallend die wijngaard kunnen binnensluipen. Wat zou de Heere daar nou mee bedoelen met die kleine vossen die de wijngaarden bederven? Ja, dat moeten we wel helder krijgen, want de opdracht komt tot ons om ze te vangen. Dan moet je wel weten wat je moet vangen.

Wat bedoelt de Heere nou met die kleine vossen die de wijngaarden bederven, waar je dus last van kan hebben in de wijngaarden des Heeren? Nou, waar zijn ze het beeld van? Een betekenis die al hele oude papieren heeft, dat is de dwaalleer die zo heel gemakkelijk de Kerk kan binnensluipen. Onze kanttekenaren wijzen daarop, ze hebben het over de valse leraren, ketters en bedrieglijke regeerders. We komen dat trouwens in de Bijbel letterlijk tegen. Ezechiël, die moest waarschuwen voor de valse profeten, noemt ze letterlijk de vossen. In Ezechiël 13, vers 4 lees ik: *Uw profeten, o Israël, zijn als vossen in de woeste plaatsen*.

Kijk, een grote dwaalleer valt wel snel op. Een grote vos, die zie je zo lopen in de wijngaard, maar die kleine, die in die holletjes zitten, die zo onderhuids bezig zijn, die zijn zo gevaarlijk. Maar ze

moeten wel gevangen worden. Wat is nou zo'n klein vosje? Wat kan nou zo'n sluipende dwaalleer zijn die de Kerk kan binnensluipen? Dit: dat een dienaar van het Woord wel mag preken dat de zaligheid in Christus ligt, dat Jezus alles volbracht heeft aan het kruis van Golgotha, en dat Christus uitgestald moet worden, maar dat het geloof in Christus ten diepste een zaak van de mens is. De mens moet Jezus aannemen, de mens moet Hem aangrijpen. Je moet maar vertrouwen, je moet maar geloven, je moet dit maar, je moet dat maar, altijd maar dat moeten. Het genadeverbond wordt een werkverbond, alsof de toepassing van de zaligheid niet door de Heere geschieden moet. Dat is dat verkapte remonstrantisme wat al jaren de Kerk is binnengeslopen. Maar ook de toepassing kan een zondaar niet bewerken.

Weet je wat ook zo langzaam en zeker als een vosje in de Kerk binnengeslopen is? En ik praat nu over de wijngaarden in z'n geheel: dat een mens wel zalig kan worden en wel kan geloven in de Heere Jezus zonder ontdekking aan zonde en schuld. Dat je kan geloven in Christus buiten Gods recht om, zonder iets te ervaren van wat God ten diepste van een mens eist die gezondigd heeft. Dikwijls zie je dat openbaar komen bij geveinsden, hypocrieten en tijdgelovigen. Die kennen geen diepgang. Ik praat alleen mijn Meester maar na, wat ik nu predik. Ze slaan het eerste stuk over dat hoort bij de enige troost, beide in leven en sterven. Ze menen dat het geestelijke leven begint in Zondag 7. En wat ervoor is? Ach, dat hoeft allemaal niet. Sommigen hebben dat wel, sommigen hebben dat niet. Maar het is een kleine vos, waar de duivel achter zit.

Dan spreek ik mijn meester maar na, die heel goed deze kleine vos zag lopen in Zijn wijngaard en het heeft gezegd: *Maar die in steenachtige plaatsen bezaaid is, deze is degene, die het Woord hoort, en dat terstond met vreugde ontvangt; doch heeft geen wortel in zichzelven, maar is voor een tijd; en als er verdrukking of vervolging komt om des Woords wil, zo wordt hij terstond geërgerd*. En dan zegt de Heere: *Vangt gijlieden die kleine vossen*.

Ik zou natuurlijk nog meer betekenissen kunnen geven van de kleine vossen. Wat dacht u van de wereldgelijkvormigheid die de Kerk is binnengeslopen, zodat er een godsdienst kan ontstaan waarbij leer en leven niet in overeenstemming zijn? Maar de Heere laat het prediken: *Wordt deze wereld niet gelijkvormig, maar wordt veranderd door de vernieuwing uws gemoeds, opdat gij moogt beproeven, welke de goede, en welbehagelijke en volmaakte wil van God zij*.

Wat dacht je van het materialisme wat juist in het rijke Westen een grote rol is gaan spelen? Het is als een kleine vos de Kerk binnengeslopen. Wat had ook Hizkia last van die kleine vos toen gezanten van Babel hem bezochten, nadat de Heere hem genezen had en hij vijftien jaar langer mocht leven. O, toen ze daar kwamen, heeft hij alles in zijn paleis laten zien, alles. Hij sprak over één ding niet: het grote wonder wat de Heere aan zijn ziel gedaan heeft: *Gij hebt mijn ziel liefelijk omhelsd, dat ze in de groeve der vertering niet kwame; want Gij hebt al mijn zonden achter Uw rug geworpen*.

Zo kan zelfs het kind van God last hebben van die kleine vos van het materialisme, weer zo vastzitten aan het hier en nu. En wat dacht je van de kleine vos van de zorgeloosheid? Er is een keer wat gebeurd en dan is het wel voor altijd goed. Of dat je weer eens iets van de Heere ontvangen hebt, de Heere heeft een nieuwe weldaad in je leven gegeven, en je gaat erop rusten en de Weldoener vergeten.

Weet je welk klein vosje ook bezig is in de wijngaarden Gods? De kleine vos van het grote ongeloof. Wat bederft die de wijngaarden des Heeren, gemeente? Want wees nou eens eerlijk, wees nou eens allemaal heel eerlijk, klein en groot, ik ook. Is het nou tot eer van die grote Koning dat er meer ongeloof dan geloof is in een gemeente? Is het nou tot eer van die grote Koning dat er meer onbekeerde mensen zijn dan bekeerde mensen? Is het echt tot oneer? U moet goed begrijpen hoe

ik het bedoel. Dat er meer blijven zitten met het Avondmaal dan dat er aan de tafel des Heeren komen, dat zegt iets over het geestelijke gehalte van een wijngaard. Wist u dat?

Nee, natuurlijk bedoel ik daar niet mee dat iedereen zomaar aan moet komen. Dat weet u toch wel van mij? Maar is dat nou tot eer van de Koning dat we rustig kunnen voortleven, dat het eigenlijk nog heel degelijk is als er meer eerlijk onbekeerde mensen zijn dan waarachtig bekeerde mensen? Dat is een vos die al jaren in de Kerk van Nederland leeft. O, dat goddeloze ongeloof wat wij zo klein maken. Het is de grootste zonde. Zelfs Gods kinderen moeten met smart belijden dat ze na ontvangen genade zo dikwijls ongelovig zijn en zo te strijden hebben met dat goddeloze ongeloof. Maar dat kleine vosje lacht, want dat kleine vosje is de duivel.

Nog iets, tenslotte: de biddeloosheid. Hoe komt het dat de Kerk van Nederland zo ingezonken is, zo verscheurd en verdeeld is, dat de Kerk zelfs voor de rechter komt? Is de biddeloosheid niet als een kleine vos in de kerken gekomen? En ik spreek ook tot mezelf: Heere, wat bidden we weinig? Heere, wat roepen we weinig om een geestelijke opwekking in de kerk, opdat de Kerk vol zal zijn van jonge druifjes en de kleine vossen gevangen zullen worden?

Want daar roept de grote Koning van de kerk toe op: ze moeten gevangen worden. Dat moet de bruid doen, dat moeten die dochters van Jeruzalem doen, tot wie Hij spreekt, weet u nog wel? Kijk maar in vers 7. Het is de roeping van de Kerk des Heeren, ook in de 21e eeuw, de roeping van predikanten, van ouderlingen, diakenen en van de gemeente om die vossen te vangen en ze niet hun gang te laten gaan tot verwoesting van de wijngaarden.

Ja maar, dominee, wat is dat dan, vangen? Weet je wat dat is? Dat is bekering. En in het leven van Gods kinderen is dat de dagelijkse bekering. Wat hoort daarbij? Het doden van de werken van het vlees. Dat geldt persoonlijk, maar dat geldt ook in de kring van de wijngaard. Sterven aan de zonde, sterven aan de dwaalleer, het uitbannen van de dwaalleer. Ja, dat kost strijd, de strijd des geloofs. Daarom blijft die Kerk met een hoofdletter een strijdende Kerk. En toch blijft dat bevel staan: *Vangt gijlieden de kleine vossen*.

Wie is daartoe bekwaam? Ik niet, gemeente. Je moet van mij geen grote dingen verwachten. Ik kan het ook niet. En niet één van Gods kinderen kan het. Maar let er eens op, tenslotte, wie dit bevel geeft. Het is Christus, de Bruidegom. Al is letterlijk de bruid aan het woord, zij spreekt wel de woorden die de Bruidegom tot haar gesproken heeft. Dus ten diepste komt dat bevel bij Christus vandaan: *Vangt gijlieden de vossen, de kleine vossen, die de wijngaarden bederven*. En zij spreekt dat tot die dochters van Jeruzalem, die moeten dat doen, zij moet dat zelf doen. Maar ach, hoe?

Wat mij opgevallen is: de bruid spreekt de woorden van de Bruidegom na. Dat bevel wat ze van haar Bruidegom gehoord heeft, heeft ze zich toegeëigend. Het feit dat ze het door mag geven, laat ons weten dat ze het ermee eens is. Ja, o Bruidegom, U hebt gelijk, dit moet gebeuren. Nu zijn er ook verklaarders die zeggen dat de bruid deze woorden ook tot haar Bruidegom uitsprak, alsof ze dat bevel van haar Bruidegom mocht omzetten in een gebed tot haar Bruidegom, alsof ze tot Hem bad: *Vangt Gij de kleine vossen*.

Kijk, en met die uitleg kunnen we zeggen: de bruid was met dat liefdesbevel op de juiste plaats. Weet je wat de Heere aan Zijn kinderen gaat leren? Om te buigen onder Zijn eisen, onder Zijn bevelen, ook Zijn liefdesbevelen. Maar om van dat bevel van Hem nou een gebed te maken, om met dat Woord wat tot hun ziel gesproken is weer terug te keren tot Hem, in het geloof: wat de Heere van mij vraagt, kan ik absoluut niet. Maar wat ik niet kan, kan Hij bewerken.

Wat is dat een zalig leven, om met het zicht op al die kleine vosjes die de wijngaard bederven, die je eigen hart kunnen bederven, als het ware te vluchten tot die grote Wijngaardenier, met het bevel: U hebt het gezegd, Heere, *Vangt Gijlieden de kleine vossen*. En het zijn toch ook vossen die tot oneer van U bezig zijn? Ik kan het niet, maar wilt U het doen, in de wetenschap dat Hij instaat voor de zorg van Zijn wijngaard?

Daarom nog een keer Jesaja 27: *Te dien dage zal er een wijngaard van rode wijn zijn; zingt van denzelven bij beurten! Ik, de HEERE, behoed dien; alle ogenblik zal Ik hem bevochtigen, opdat de vijand hem niet bezoeke; Ik zal hem bewaren nacht en dag*. Nee, dat maakt van Gods kinderen geen zorgeloze mensen. Maar zij zullen door Gods Geest gaan leren hoe ze nu die kleine vossen moeten ontdekken en ook moeten vangen. Het eerste wat de Heilige Geest hen dan leert, als ze die vosjes ontdekken, is om te vluchten tot die grote Koning met het gebed van de Koning Zelf: *Leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van den boze*.

Om dan te weten dat die grote Voorbidder dat gebed overneemt in de hemel en tot Zijn Vader zegt: *Vader, Ik bid niet, dat Gij hen uit de wereld wegneemt, maar dat Gij hen bewaart van den boze.* Als dat weer weerklank mag vinden, te midden van al die kleine vossen die op je afkomen, dan buigt een kind van God zijn knieën voor het Aangezicht van die grote Koning. En hij zegt het: O Heere, U hebt het gesproken, U hebt het gezegd dat Uw Kerk die kleine vossen moet vangen. Maar ik ben zo zwak van moed, ik ben zo klein van krachten, Heere. Ik kan het niet. Help mij, o Heere, en vangt U dan die kleine vossen die het leven met U zouden kunnen verstoren. Want U, U hebt het toch beloofd: *Geen kwaad zal u genaken, de HEERE zal u bewaken*.

Amen.